

Báo cáo mới của Liên hợp quốc về Biến đổi khí hậu cho thấy các Kế hoạch khí hậu quốc gia ‘còn thiếu nhiều so với nhu cầu’

Tổng thư ký Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu Simon Stiell công bố Báo cáo tổng hợp Đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) năm 2024 vào ngày 28 tháng 10 năm 2024. Báo cáo đánh giá tác động kết hợp của các kế hoạch khí hậu quốc gia hiện tại của các quốc gia đối với lượng khí thải toàn cầu dự kiến vào năm 2030, cùng với các biện pháp khác.

Báo cáo tổng hợp NDC là một bước ngoặt, mở ra kỷ nguyên tăng tốc mới, với các kế hoạch khí hậu quốc gia mới táo bạo hơn nhiều từ mọi quốc gia sẽ được đưa ra vào năm tới. Những phát hiện của báo cáo rất rõ ràng nhưng không đáng ngạc nhiên. Các kế hoạch khí hậu quốc gia hiện tại còn kém xa so với những gì cần thiết để ngăn chặn tình trạng nóng lên toàn cầu làm tê liệt mọi nền kinh tế và hủy hoại hàng tỷ sinh mạng và sinh kế trên khắp mọi quốc gia. Ngược lại, các kế hoạch khí hậu quốc gia mới táo bạo hơn nhiều không chỉ có thể ngăn chặn tình trạng hỗn loạn khí hậu. Nếu thực hiện tốt, có thể mang lại sự chuyển đổi cho con người và sự thịnh vượng ở mọi quốc gia. Các kế hoạch khí hậu mới táo bạo hơn rất quan trọng để thúc đẩy đầu tư mạnh mẽ hơn, tăng trưởng kinh tế và cơ hội, nhiều việc làm hơn, ít ô nhiễm hơn, sức khỏe tốt hơn và chi phí thấp hơn, năng lượng sạch an toàn hơn và giá cả phải chăng hơn, cùng nhiều lợi ích khác.

Như dự kiến, với các quốc gia hiện đang nỗ lực xây dựng các NDC mới dự kiến vào năm tới, báo cáo năm nay chỉ cho thấy tiến triển rất nhỏ so với những gì dự kiến vào năm tới. Các kế hoạch hiện tại nếu được triển khai đầy đủ sẽ chứng kiến lượng khí thải tương đương 51,5 gigaton CO₂ vào năm 2030, mức chỉ thấp hơn 2,6% so với năm 2019. Ô nhiễm khí nhà kính ở mức độ này sẽ đảm bảo thảm họa về con người và kinh tế cho mọi quốc gia, không có ngoại lệ.

Ủy ban liên chính phủ về biến đổi khí hậu lưu ý rằng lượng khí thải nhà kính cần phải cắt giảm 43% vào năm 2030, so với mức năm 2019. Đến năm 2035, lượng phát thải ròng toàn cầu cần phải cắt giảm 60% so với mức năm 2019. Điều này rất quan trọng để hạn chế tình trạng nóng lên toàn cầu ở mức 1,5°C trong thế kỷ này nhằm ngăn chặn những tác động tồi tệ nhất của khí hậu. Mỗi phần nhỏ của 1°C đều quan trọng, vì các thảm họa khí hậu đang trở nên tồi tệ hơn nhanh chóng.

Vòng tiếp theo của các kế hoạch quốc gia về biến đổi khí hậu là phải đưa ra bước tiến mạnh mẽ trong hành động và thể hiện tham vọng về khí hậu. Mặc dù các kế hoạch này không thể phù hợp với tất cả và được xác định trên toàn quốc, nhưng tất cả cần vượt qua bài kiểm tra sát hạch ban đầu. Các kế hoạch phải có các mục tiêu phát thải mới đầy tham vọng trên toàn nền kinh tế, bao gồm tất cả các loại khí nhà kính, duy trì mức 1,5°C và phải được chia nhỏ thành các lĩnh vực và khí. Các kế hoạch phải đáng tin cậy, được ràng buộc bởi các quy định, luật pháp

và nguồn tài trợ thực chất để đảm bảo các mục tiêu được đáp ứng và các kế hoạch được thực hiện. Các NDC mới cũng nên nêu chi tiết các ưu tiên và khoản đầu tư thích ứng để bảo vệ các lĩnh vực quan trọng, cơ sở hạ tầng và con người khỏi các tác động của khí hậu, đồng thời hỗ trợ và phù hợp với các quy trình của Kế hoạch quốc gia về thích ứng với biến đổi khí hậu. NDC mới phải có khung thời gian đến năm 2035, với các mục tiêu mạnh mẽ hơn vào năm 2030 để thúc đẩy việc cắt giảm khí thải sâu cần thiết trên toàn cầu trong thập kỷ này.

Chương trình biến đổi khí hậu của Liên hợp quốc hợp tác chặt chẽ với các cơ quan của hệ thống Liên hợp quốc đang cung cấp một loạt hỗ trợ thiết thực, đặc biệt là cho các quốc gia dễ bị tổn thương và đang phát triển, nhằm nhận ra những hạn chế về năng lực và những trở ngại khác mà nhiều quốc gia phải đối mặt.

Vì các kế hoạch khí hậu quốc gia mới này sẽ nằm trong số các tài liệu chính sách quan trọng nhất cho đến nay trong thế kỷ này, do đó Chương trình biến đổi khí hậu của Liên hợp quốc sẽ tổ chức một loạt các sự kiện vào năm tới để hỗ trợ các quốc gia thực hiện NDC và thu hút công chúng toàn cầu tham gia thảo luận về việc thực hiện các kế hoạch này. Thông tin chi tiết sẽ được công bố tại COP29.

COP29 là thời điểm quan trọng trong cuộc chiến chống biến đổi khí hậu của thế giới. Các chính phủ phải đến Baku để sẵn sàng chuyển đổi các cam kết trong Thỏa thuận đồng thuận UAE tại COP28 là năng lượng tái tạo, mục tiêu toàn cầu về thích ứng, chuyển đổi từ tất cả nhiên liệu hóa thạch thành kết quả kinh tế thực tế, bảo vệ con người và sinh kế ở mọi nơi.

COP29 phải là một COP hỗ trợ, đưa ra các kết quả cụ thể và đầy tham vọng về tài chính khí hậu có tính đến nhu cầu của các nước đang phát triển, công nhận rằng sự hỗ trợ như vậy là hoạt động cốt lõi để bảo vệ mọi quốc gia và nền kinh tế toàn cầu khỏi những tác động dữ dội của khí hậu.

Thế hệ cuối cùng của NDC đã đặt ra tín hiệu cho sự thay đổi không thể ngăn cản. Các NDC mới vào năm tới phải vạch ra một con đường rõ ràng để thực hiện điều đó bằng cách mở rộng quy mô năng lượng tái tạo, tăng cường khả năng thích ứng và đẩy nhanh quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế các-bon thấp ở mọi nơi.

(Nguồn: <https://unfccc.int/news/new-un-climate-change-report-shows-national-climate-plans-fall-miles-short-of-what-s-needed>)